

Інформація про стан і розвиток страхового ринку України за 9 місяців 2007 року

1. Протягом 9 місяців 2007 року кількість страхових компаній (СК) зростає на 31 СК та станом на 30.09.2007 р. становила **442**, з них **64** страховики, що здійснювали страхування життя (СК "life") та **378** компаній, що здійснювали види страхування інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). Протягом 9 місяців 2007 року з Державного реєстру фінансових установ були виключені 17 страхових компаній та включено 48 новостворених (табл. 1).

Табл 1. Кількість страхових компаній у Державному реєстрі фінансових установ у 2005-2007 роках

Реєстрація страхових компаній	2005	2006	9 міс. 2007
Кількість страхових компаній (СК) на кінець періоду	398	411	442
в т.ч. СК "non-life"	348	356	378
в т.ч. СК "life"	50	55	64
в т.ч. СК з іноземним капіталом	58	66	66
Виключено з Держреєстру протягом року	21	20	17
в т.ч. СК "non-life"	19	18	14
в т.ч. СК "life"	2	2	3
Включено до Держреєстру протягом року	36	33	48
в т.ч. СК "non-life"	29	26	36
в т.ч. СК "life"	7	7	12

2. Страхові премії

2.1. Валові страхові премії, отримані страховиками від страхування та перестраховування ризиків (від страхувальників та перестраховувальників) за 9 місяців 2007 року, становили **12 341,2** млн. грн., з них: **3 787,9** млн.грн. (30,7%) становило внутрішнє перестраховування, **102,0** млн.грн. (0,8%) премії, які надійшли від іноземних страховиків (перестраховувальників), решту - **8 451,3** млн.грн. (68,5%) страхових премії отримано від страхувальників. Від фізичних осіб на страхування надійшло **3 438,7** млн.грн. страхових премій, що майже у 1,7 разів більше (+67%) ніж за аналогічний період 2006р.

На рис.1 відображено складові надходжень страховиків, а саме складові валових страхових премій за чотири періоди, які є відображенням активності як страхової та перестрахової діяльності самих страховиків, так і активності споживачів страхових послуг щодо страхування. Аналізуючи попит на страхові послуги з боку споживачів (страхувальників) відмічається значне поживлення страхування з боку фізичних осіб як одного із головних індикаторів розвитку страхового ринку.

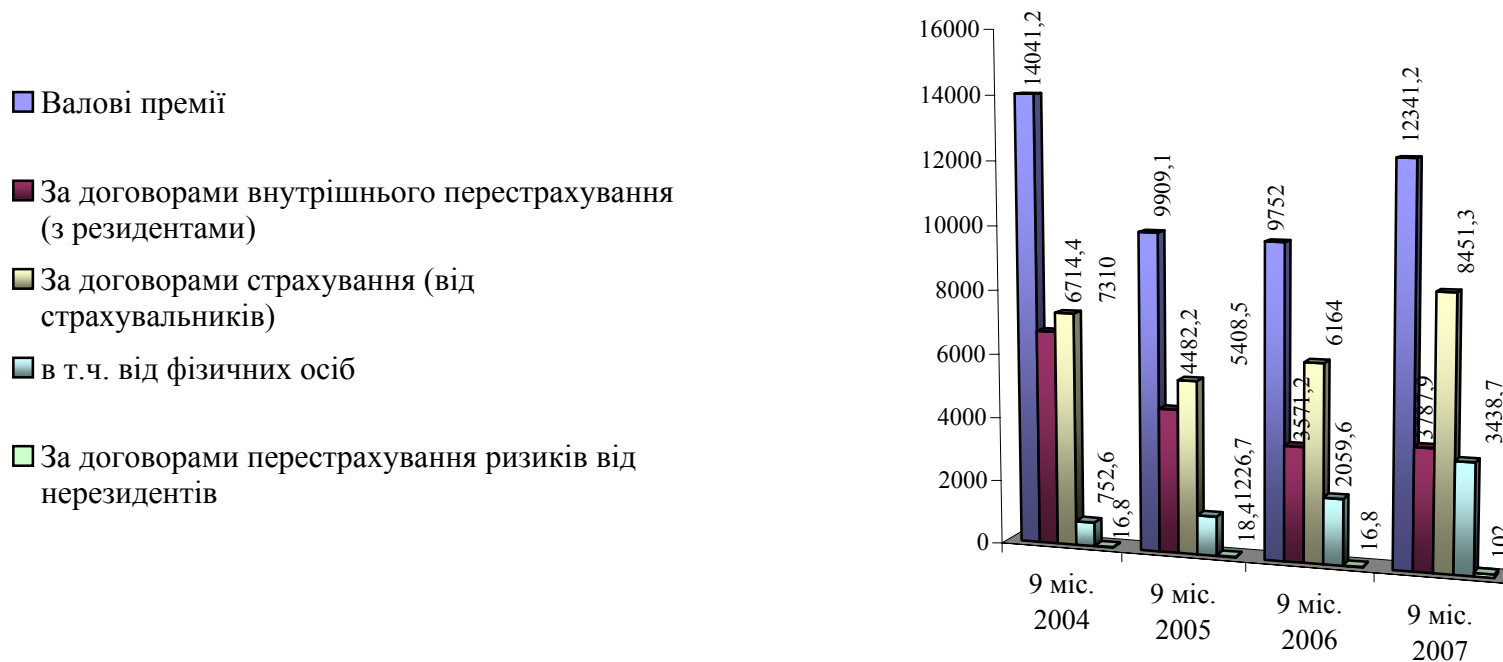

Рис.1 Валові страхові премії за 9 місяців у 2004-2007рр.

2.2 За 9 місяців 2007 року чисті страхові премії (валові премії за вирахуванням премій належних перестраховикам-резидентам) становили **8 553,3 млн.грн.** та у порівнні з аналогічним періодом 2006 року, зросли на 2 372,6 млн. грн. (+ 38,4%), див. рис.2. Різницю між валовими і чистими страховими преміями становлять премії, які отримують страховики один від одного на подальше перестраховування ризиків (в межах України). Таким чином, валові премії більше характеризують активність страхової компанії, яка здійснює страхову і перестрахову діяльність, а чисті - безпосередньо активність споживачів страхових послуг.

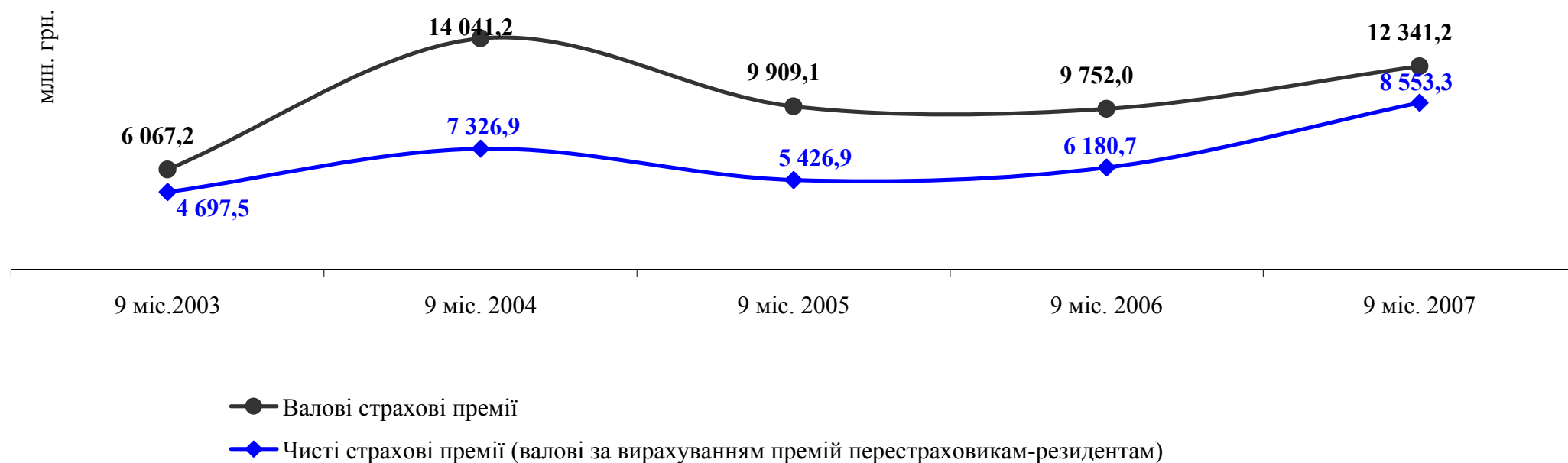

Рис.2 Динаміка обсягів надходження валових та чистих страхових премій у 2002-2007 рр.

У порівнянні з 9 місяцями 2006 року обсяги валових страхових премій за 9 місяців 2007 року збільшилися на 2 589,2 млн.грн., обсяги чистих страхових премій на 2 372,6 млн.грн.. Скорочення різниці між обсягами валових і чистих страхових премій відбулося, в першу чергу, від скорочення обсягів внутрішнього перестраховування.

Значне зменшення валових страхових премій у 2005 р. у порівнянні із 2004 р. вже в 2006 році змінилось відносним поживавленням темпів приросту. Темпи приросту показників валових та чистих страхових премій вказують на поживавлення темпів зростання у 2007 році (табл.2). При цьому, найбільшими темпами приросту зросли чисті страхові премії - до +38,4% за 9 місяців 2007р. порівняно з аналогічним періодом 2006 року, що означає фактичне зростання саме попиту на страхові послуги.

Табл.2

Темпи приросту страхових премій	9 міс. 2005р.	9 міс. 2006р.	9 міс. 2007р.
Валові страхові премії	-29,4	-1,6	26,6
Чисті страхові премії (валові за вирахуванням премій перестраховикам-резидентам)	-25,9	13,9	38,4

2.3 Монополізація страхового ринку

Частка валових премій з усіх видів страхування, належна першим 3 страховикам, складає 13,17% (за цей період у 2006 році - 13,1%); першим 50 страховикам - 74,6% (за 9 міс. 2006р. - 73,6%). В цілому по страховому ринку індекс Герфіндаля - Гіршмана (ННІ) становив 167,02 (в 2006 р. - 163,0).

Частка валових премій зі страхування життя, належна першим 3 страховикам, складає 53,3% (за цей період у 2006 році - 58,7%). Першим 10 страховикам життя належить 98,5% (в 2006р. - 90,4%). В цілому по ринку страхування життя індекс Герфіндаля - Гіршмана (ННІ) становив 1278,05 (в 2006р. - 1481,6).

Частка валових премій з ризикових видів страхування, належна першим 3 страховикам, складає 13,8% (за цей період у 2006 році - 13,5%). Першим 50 страховикам належить 99,4% (в 2006р. - 75,3%). В цілому по ринку ризикових видів страхування індекс Герфіндаля - Гіршмана (ННІ) становив 172,12 (в 2006р. - 171,7).

Наведені дані свідчать, що значний рівень конкуренції (ННІ в 6 разів менше) спостерігався на ринку видів страхування інших, ніж страхування життя, а помірна монополізація ($1000 < \text{ННІ} < 1500$) на ринку страхування життя. У січні-вересні 2007 року суттєвих змін рівня конкуренції на всьому страховому ринку не спостерігалось, тоді як дещо зросла монополізація на ринку зі страхування життя.

2.4 Співвідношення страхових премій у ВВП (проникнення страхування)

За 9 місяців 2007 року частка валових страхових премій у ВВП зменшилася до рівня 2,51%, а чистих премій - до 1,75% (рис.3), порівняно з аналогічним періодом 2006 року.

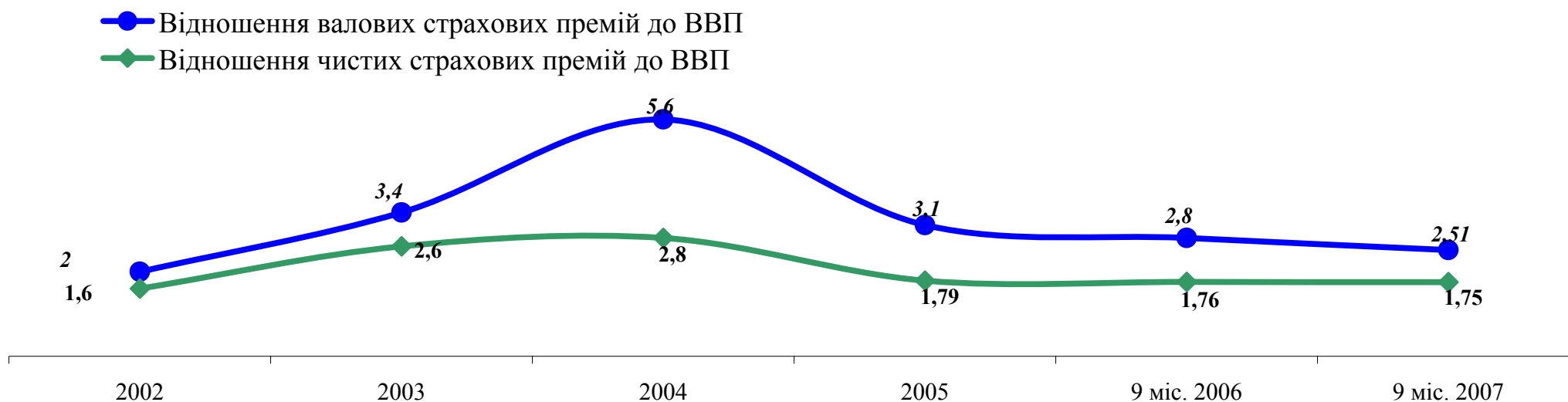

Рис.3 Співвідношення страхових премій до ВВП України у 2002-2007 рр.

II. Види страхування (загальні показники, їх структура та темпи приросту за 9 місяців 2006 та 2007рр.)

1. Страхові премії

Табл.1

Види страхування	Страхові премії, в млн.грн.				Структура страхових премій				Темпи приросту страхових премій	
	Валові		Чисті*		Структура валових		Структура чистих		Валових премій	Чистих премій
	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс.2007/9 міс.2006	9 міс.2007/9 міс.2006
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	489,8	290,4	489,4	289,9	4,0%	3,0%	5,7%	4,7%	68,7%	68,8%
Види страхування інші, ніж страхування життя, у тому числі:	11 851,4	9461,6	8 063,9	5 890,9	96,0%	97,0%	94,3%	95,3%	25,3%	36,9%
Добровільне особисте страхування	702,4	511,0	655,5	485,1	5,7%	5,2%	7,7%	7,8%	37,5%	35,1%
Добровільне майнове страхування	9 680,9	7 839,3	6 178,4	4 501,3	78,4%	80,4%	72,2%	72,8%	23,5%	37,3%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	2 714,9	2 506,9	1 282,5	1 067,7	22,0%	25,7%	15,0%	17,3%	8,3%	20,1%
Добровільне страхування відповідальності	410,7	340,5	249,6	190,2	3,3%	3,5%	2,9%	3,1%	20,6%	31,2%
Недержавне обов'язкове страхування	1 036,6	715,0	959,6	658,4	8,4%	7,3%	11,2%	10,7%	45,0%	45,7%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	701,6	450,9	677,9	433,3	5,7%	4,6%	7,9%	7,0%	55,6%	56,5%
Державне обов'язкове страхування	20,8	55,8	20,8	55,8	0,2%	0,6%	0,2%	0,9%	-62,7%	-62,7%
ВСЬОГО (всі види страхування)	12 341,2	9 752,0	8 553,3	6 180,8	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	26,6%	38,4%

* Чисті страхові премії - це валові страхові премії за виключенням премій, які сплачуються на внутрішнє перестраховування

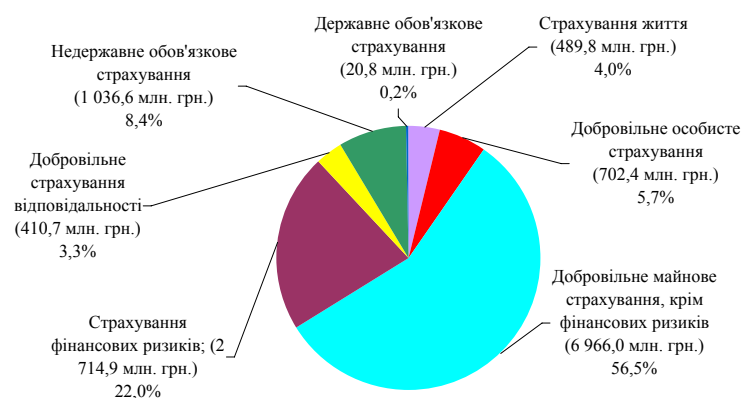

Рис. 6 Структура валових страхових премій станом на 30.09.2007р.

Рис. 7 Структура чистих страхових премій станом на 30.09.2007р.

2. Страхіві виплати

Табл.2

Види страхування	Страхові виплати, в млн.грн.				Структура страхових виплат				Темпи приросту страхових виплат	
	Валові		Чисті		Структура валових		Структура чистих		Валових виплат	Чистих виплат
	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс.2007р.	9 міс.2006р.	9 міс. 2007р.	9 міс. 2006р.	9 міс. 2007р.	9 міс. 2006	9 міс.2007/9 міс.2006	9 міс.2007/9 міс.2006
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	15,7	10,2	15,6	10,2	0,6%	0,7%	0,6%	0,7%	53,9%	52,9%
Види страхування інші, ніж страхування життя, у тому числі:	2 834,6	1 546,0	2 570,7	1 386,5	99,4%	99,3%	99,4%	99,3%	83,4%	85,4%
Добровільне особисте страхування	295,0	214,7	290,2	211,5	10,3%	13,8%	11,2%	15,1%	37,4%	37,2%
Добровільне майнове страхування	2 298,4	1 129,3	2 042,1	977,1	80,6%	72,6%	79,0%	70,0%	103,5%	109,0%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	859,4	329,5	705,6	262,5	30,2%	21,2%	27,3%	18,8%	160,8%	168,8%
Добровільне страхування відповідальності	31,7	26,6	31,2	26,5	1,1%	1,7%	1,2%	1,9%	19,2%	17,7%
Недержавне обов'язкове страхування	184,9	122,7	182,6	118,9	6,5%	7,9%	7,1%	8,5%	50,7%	53,6%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	157,9	110,8	155,7	108,1	5,5%	7,1%	6,0%	7,7%	42,5%	44,0%
Державне обов'язкове страхування	24,6	52,5	24,6	52,5	0,9%	3,4%	1,0%	3,8%	-53,1%	-53,1%
ВСЬОГО (всі види страхування)	2 850,3	1 556,2	2 586,3	1 396,7	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	83,2%	85,2%

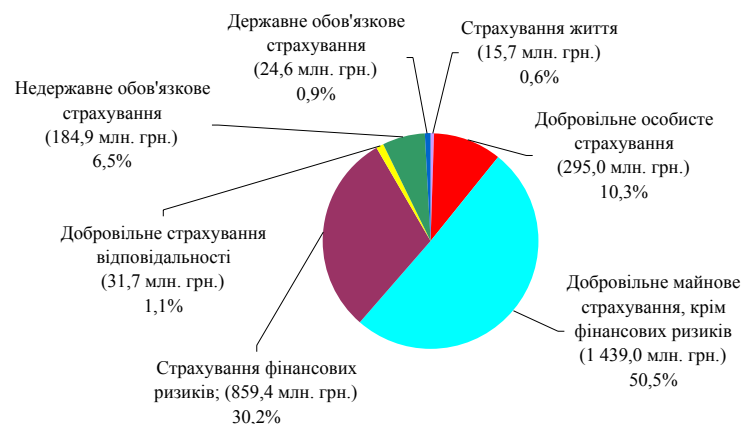

Рис. 8 Структура валових страхових виплат станом на 30.09.2007р.

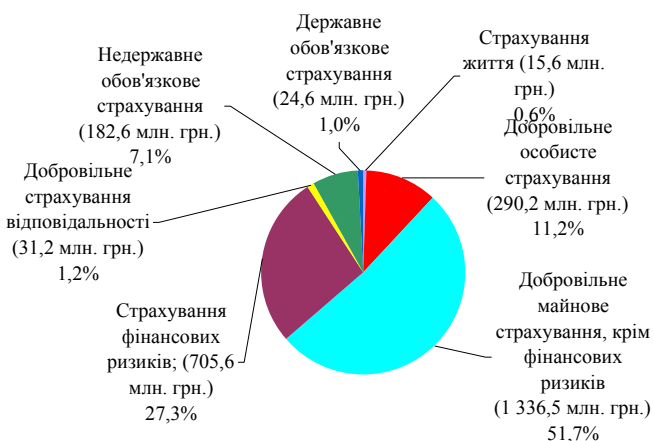

Рис. 9 Структура чистих страхових виплат станом на 30.09.2007р.

2. Темпи росту валових страхових премій та страхових виплат за видами страхування

1.1 За підсумками 9 місяців 2007 року у порівнянні із аналогічним періодом 2006 року валові премії зросли зі страхування життя (+68,7%), добровільного особистого страхування (+37,5%), майнового страхування (+23,5%), в тому числі збільшилося страхування фінансових ризиків (+8,3%), добровільного страхування відповідальності (20,6%), в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (+55,6%) та недержавних обов'язкових видів страхування (+45%). Зменшення обсягів валових страхових премій відмічалось лише в державному обов'язковому страхуванні (-62,7%).

1.2 За підсумками 9 місяців 2007 року у порівнянні з аналогічним періодом 2006 року обсяги валових страхових виплат з усіх видів зросли на 83,2%, у розрізі видів - зі страхування життя (+53,9%), з добровільного особистого страхування (+37,4%), з добровільного майнового страхування (+103,5%), в тому числі виплати зі страхування фінансових ризиків зросли до +160,8%; з добровільного страхування відповідальності (+19,2%), в тому числі зі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (+42,5%), з недержавного обов'язкового страхування (+50,7%). В той же час обсяги виплат зменшились з державного обов'язкового страхування на 53,1%.